

Түркістан облысы Денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық балалар ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны басшысының
2023 жылғы «25» 05
№ 174 -Н/К бүйрүғына
№ 1 қосымша

«БЕКІТЕМІН»
Түркістан облысы
Денсаулық сақтау басқармасының
«Облыстық балалар ауруханасы»
шаруашылық жүргізу
құқығындағы мемлекеттік
коммуналдық кәсіпорнының
басшысы

Досанова А.М.
«25» мамыр 2023 жыл

Түркістан облысы Денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық балалар ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының
Корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексі

1. Жалпы ережелер

Осы Түркістан облысы Денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық балалар ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының (бұдан әрі – Кәсіпорын) Корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексі (бұдан әрі – Кодекс) Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы № 112 бүйрүғымен бекітілген Квазимемлекеттік сектор субъектілерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет көрсету туралы үлгілік ережеге сәйкес, сондай-ақ Кәсіпорын қызметкерлерінің жауапкершілікті арттыру және лайықсыз мінез-құлық жағдайларын барынша азайту мақсатында әзірленді.

Корпоративтік мінез-құлыш – бұл Кәсіпорын қызметін басқару мен дамытуға байланысты қызметтің алуан түрін қамтитын ішкі және сыртқы мінез-құлыш. Осы Кодексте кабылданған этикалық нормаларды сактау белгілі бір тәуекелдерді болдырмауға көмектеседі, Кәсіпорын қызметкерлерінің имиджін дамытуға және жақсартуға ықпал етеді.

Мінез-құлыш стандарттарына әріптермен, студенттермен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), спортшылармен, клиенттермен, жеткізушилермен және қонақтармен қарым-қатынаста адалдық, кәсібілік, әділдік және ізгі ииет принциптерін сактау кіреді.

Барлық қызметкерлерге, студенттерге және олардың ата-аналарына (занды өкілдеріне), спортшыларға, клиенттерге, жеткізушилерге және қонақтарға нәсіліне, түсіне, тіліне және мәдениетіне қарамастан адаптация және әділ қарым-қатынаска құқығы бар. Кез келген түрдегі кемсітушілік пен қудалау осы Кодекске қайшы келеді және жол берілмейді.

Кодекстің кез келген талаптарын бұзған жағдайда қызметкерге Қазақстан Республикасының заңнамасына және қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес жауапкершілік шаралары қолданылады.

Кодекстің барлық ережелері барлық қызметкерлер үшін, соның ішінде қызметтерді көрсету шарты бойынша жұмыс істейтіндер үшін міндettі болып табылады.

Кәсіпорынға жұмысқа кабылдау кезінде, сондай-ақ әрбір еңбек шартына және қызметтерді көрсету шартына қол қою кезінде қызметкер еңбек шартының ажырамас қосымшасы болып табылатын осы Кодексті сактау жөніндегі міндettемемен танысуға және оған қол қоюға міндettі.

Кодекстің ережелері лауазымы мен еңбек өтіліне қарамастан барлық қызметкерлер үшін бірдей. Кодексті бұзы Кәсіпорынның тәртіптік комиссиясының отырысында қызметкердің мінез-құлқын талқылауға негіз болып табылады.

Кодекс Кәсіпорын қызметкерлерінің этикалық нормалары мен мінез-құлыш ережелерін жалпылау болып табылады.

Кәсіпорын қызметкерлері осы Кодекстің ережелерімен танысуы және өз қызметін жүзеге асыру процесінде оларды басшылыққа алуы қажет.

2. Кәсіпорын қызметкерлерінің мінез-құлқының негізгі принциптері

Кәсіпорын қызметкерлері өз қызметінің саласында мынадай моральдық принциптерді ұстануға тиіс:

- адалдық, принципті ұстану, әділдік;
- науқастармен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен) клиенттермен, жеткізушилермен, қонақтармен және жұмыс әріптермен қарым-қатынаста мейірімділік, сыйайылық және әдептілік;
- өзіне, іс-әрекетіне, сөзі мен ісіне қатысты талапшыл және сыншылдық;

- Кәсіпорынның іскерлік беделі үшін қызметтік міндеттерін орындауда адалдық;

2.1. Мұдделер қақтығысы: қызмет орнын пайдаланып қиянат ету

Кәсіпорынның қызметкерлері мұдделер қақтығысына әкеп согатын жағдайлардың туындауына жауапты.

Кәсіпорынның қызметкерлері өзінің қызметтік дәрежесін жеке пайдасына, отбасы мүшелеріне және жақын таныстарына көмектесуге пайдаланбауы керек. Мұндай мінез-құлқы жол берілмейтін болып саналады, Кәсіпорын қызметкерінің абыройы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіреді.

Кәсіпорын қызметкері Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде және ішкі тәртіп ережелерінде белгіленген қызметтік уақытты жеке мұддесі үшін (кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру) пайдаланбауы тиіс. Қызметтік дәрежесі мен жұмыс уақыты тек өзінің қызметтік міндеттерін адал және тиісінше орындау үшін пайдаланылады.

2.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл

Кәсіпорын сыбайлас жемқорлықтың кез келген түріне төзбеушілік танытады және өз қызметкерлерінің қызметтік жағдайын пайдалана отырып, өздеріне, тұystарына лайықсыз және зансыз баюға әкелетін немесе әріптестерінің мұндай мінез-құлқын ынталандыратын әрекеттеріне жол бермейді.

Қызметкерлерге тікелей немесе жанама түрде сыйақыны талап етуге және алуға тыйым салынады.

2.3. Сыртқы көздерден алынған сыйлықтар

Кәсіпорын қызметкерлерінің өздерінен қандай да бір шешім қабылдаудың күтетін тұлғалар мен үйымдардан сыйлықтар, сый-сияпattар, жәрдемдер, қызметтер, ойын-сауық немесе басқа да материалдық құнды ұсыныстарды қабылдауға құқығы жок.

Қызметкерлерге сыйлықты тікелей немесе жанама талап етуге немесе қабылдауға, егер ол тыйым салынған көзден келсе немесе қызметкердің лауазымдық қызметіне байланысты ұсынылса, тыйым салынады.

Ерекшеліктер мыналарды қамтиды:

- іскерлік кездесу шенберіндегі бизнес-ланчтар;
- фирмалық кәдесыйлар – ашық хаттар, қаламдар, дәптерлер, кілттер, күнтізбелер;
- Кәсіпорынның барлық қызметкерлері алатын, қогамдық деп жіктелген әртүрлі қызметтер/өнімдер, женілдіктер.

2.4 Ұсыныстар

Кәсіпорын қызметкерлері Кәсіпорынға жұмысқа қабылдау кезінде басқа тұлғаларға ұсыныстар бере алады, бірақ ерекше артықшылықтарсыз жалпы негізде, егер үміткерлердің біреуі оның туысы немесе танысы болса.

3. Кәсіпқойлық

3.1 Кәсіби қасиеттер

Әрбір қызметкер өзінің кәсіби қызметінің көлемін білуі, өзінің лауазымдық нұскаулықтарына сәйкес жоғары басшылықтың тапсырмаларын жедел және сапалы орындауды тиіс.

3.2 Кәсіби имидж: іскерлік мінез-құлық

Қызметкерлер арасындағы кәсіби қарым-қатынастар өзара сыйластық пен ұжымдық руха құрылады – қызметкерлер басқа бөлімшелер қызметкерлерінің орындайтын жұмысы ортақ іске бағынатынын және кәсіби бағалауға лайық екенін білуі керек.

Алға койған мақсатқа жету үшін қызметтік міндеттерін адал атқару, Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің, ішкі еңбек тәртібінің ережелерін, еңбек тәртібін сактау, өндірістік тапсырмаларды сапалы және уактылы орындау, кәсіби денгейін көтеруге жұмыс жасау.

Қызметкерлер лауазымдық нұскаулыққа және жоғары тұрган басшы берген өкілеттіктерге сәйкес кәсіби құзыretі шегінде ғана шешім қабылдауды керек.

Егер мәселені шешу оның қызметтік өкілеттігі мен кәсіби құзыretінен асып кетсе, қызметкер тікелей басшыға хабарласуы керек.

Басшылардың ең маңызды міндеттері жұмысты ойластырылған бөлу және үйлестіру, кәсіби жауапкершілік ауқымын анықтау және корпоративтік міндеттер шенберінде ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін қызметкерлердің әрекеттерін үйлестіру болып табылады.

4. Әрқайсының қызметі үшін жауапкершілікті болу

4.1 Жауапкершілік – жоғары денгейдегі шеберліктің, кәсібіліктің, әділдіктің, адалдық пен сенімнің көрінісі.

Кәсіпорын қызметкерлері үйимның табыстарымен, оның жетістіктерімен бірдей бөліседі, сонымен қатар киындықтарды бірге бастаң кешіреді, бұл бізге баға жетпес тәжірибе береді және бұл кемелділікке жақындауға мүмкіндік береді.

4.2 Мінез-құлық стандарттары:

- әрбір шешім тенгерімді талдау нәтижесінде қабылданады және Кәсіпорынның мақсатына жетуге ықпал етеді;

- жүктелген міндеттерді уактылы және нақты орындау;
- өзгермелі жағдайларға жылдам әрекет ету.

4.3 Ұжымда қолайлы жұмыс ортаны жасау

Құрылымдық бөлімшениң басшысы бағыныштылардың міндеттері мен лауазымдық өкілеттіктерінің көлемін олар атқаратын лауазымдарына сәйкес нақты айқындауға, бағыныштыларға анық мүмкін емес бұйрықтарды бермеуге, олардың қызметтік міндеттерінің шегінен шығатын тапсырмаларды орындауды

талап етпеуге міндettі. Қызметкерлерге, студенттерге және олардың ата-аналарына (занды өкілдеріне) немесе спортшыларға, клиенттерге, жеткізушилер мен қонақтарға қатысты негіzsіз айыптауларға, дөрекілік фактілеріне, адамдық кадіr-қасиетін корлауға, әдепсіздікке жол берілмейді.

Кәsіпорының әрбіr қызметкери Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздеріне, мемлекеттік және басқа тілдерді, Қазақстан халықтарының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыштарын құрметтеуге, Кәsіпорының салт-дәстүрін, беделін, имиджін құrметтеуге, корғауға және арттыруға міндettі.

4.4 Қарым-қатынастың қызметтік этикасы

Қызметтік катынастардың этикалық нормалары жалпы адамзаттық нормалар мен міnez-кұлық ережелеріне негіzделген. Кәsіпорын қызметкерлері мен басшылығының кәsіbi немесе жеке қасиеттерін көвшілік алдында сынауга, сондай-ақ жала жабу мен корлауға жол берілмейді. Қызметкерлердің жеке мұddелері Кәsіпорын қызметкерлерімен, окушылары және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен) спортшылармен, клиенттермен, жеткізушилермен, қонақтармен қарым-қатынасқа әсер етпеуі керек.

Қызметтік міndetтерін орындау кезінде студенттермен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), спортшылармен, клиенттермен, жеткізушилермен және қонақтармен жұмыс істеу кезінде, сондай-ақ дауларды шешу кезінде қарым-қатынас тек этикалық және кәsіbi негіzде құryлуы керек.

Кәsіпорының да, қызметкерлердің де, студенттердің де, олардың ата-аналарының да (занды өкілдерін), спортшылардың, клиенттердің, жеткізушилердің, қонақтардың және үшінші тұлғалардың да мұddелерін корғау үшіn ықтимал мұddелер қақтығысы ашық түрде шешілуі керек.

4.5 Тұlғааралық қарым-қатынас этикасы

Кәsіпорының барлық қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ұжымда келесідей кемсітушілік жағдайларына орын болмау үшіn жауапты болады:

- жеке адамның ар-намысы мен қадіr-қасиетіне қол сұғу;
- жұмыс орнында корқыту және дұшпандық ортаны құру;
- қызметкердің мансаптық болашағына кері әсер ету;
- Кәsіпорының беделіне нұksan келтіру.

4.6 Корпоративтік мерекелер, конкурстар

Ұжымда мерекелік іс-шаралар өткізу корпоративтік мәдениетті қалыптастырудың маңызды элементтерінің біrі болып табылады. Дәстүрлі корпоративтік мерекелерге Кәsіпорының туған күні, Жаңа жыл және т.б.

Барлық қызметкерлер корпоративтік мерекелік іс-шараларға қатысады.

4.7 Қызметкерлердің туған күндері. Сыйлықтар.

Кызметкерлердің туған күнін мерекелеу ұжым мүшелері үшін де дәстүрге айналған.

Кызметкерлердің туған күнін тойлау кезінде жұмыстан тыс уақытта (түскі үзіліс) жеңіл швед үстелі (алкогольсіз сусындар, жемістер, тәттілер) рұқсат етіледі.

Кызметкерлерге сыйлықтар ұжым мүшелерінің жеке тілектеріне байланысты беріледі.

4.8 Қызметкерлердің міндеттерінің бірі қауіпсіздікті қамтамасыз ету, сонымен қатар Кәсіпорын мүлкін құрметтеу болып табылады.

Кызметкерлерге кез келген бұзақылық әрекеттерге, Кәсіпорынның мүлкіне, соның ішінде ғимараттарға, жабдықтарға, жиһаздарға закым келтіруге немесе өзге де бүлінуге, сондай-ақ арнайы рұқсатсыз мүлікті шығарып тастауға тыйым салынады.

Кәсіпорынның мүлкіне мыналар кіреді:

- Кәсіпорынның жалға алғынған және меншігіндегі барлық материалдық мүлкі;
- клиенттер үшін барлық бухгалтерлік және есеп беру құжаттамасы және кез келген басқа құжаттама;
- қызметкерлердің жеке істері, кандидаттардың деректер базасы және басқа да кадрлық құжаттама;
- барлық жарнамалық материалдар, тапсырыс берушілер тізімдері, тіркеу кітаптары және Кәсіпорынның иелігіндегі кез келген басқа құжаттар;
- Кәсіпорын қызметкерлері әзірлеген барлық ішкі процедуралар, ережелер, шарттардың үлгілік нысандары және басқа да құжаттар.

Корытынды ережелер

Корпоративтік әдеп кодексі біздің ұйымның қызметкерлері өз өмірінде күнделікті қолданатын нормалар мен ережелердің көрінісі болып табылады.

Кәсіпорынның негізгі құндылықтары - Адалдық, Сенімділік, Әділдік және ұйымның әрбір қызметкерінің қызметі үшін жауапкершілікті бөлісу. Кәсіпорынның қызметкерлерге ортақ құндылықтары сенім тудырады және ұйымды біртұтас тұтастыққа біріктіреді.

**Түркістан облысы Денсаулық
сақтау басқармасының
«Облыстық балалар ауруханасы»
шаруашылық жүргізу
құқығындағы мемлекеттік
коммуналдық кәсіпорнын
Корпоративтік
әдеп және мінез-құлық
кодексіне қосымша**

**Түркістан облысы Денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық балалар
ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік
коммуналдық кәсіпорнының
Корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексін
қабылдау және сақтау туралы
МИНДЕТТЕМЕ**

Мен,

(Т.А.Ә., лауазымы, құрылымдық бөлімшениң атавы)

Түркістан облысы Денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық балалар ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының Корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексімен (бұдан әрі-Кодекс), Түркістан облысы Денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық балалар ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының саясатымен, қагидатымен және құндылықтарымен танысып, Кодексте белгіленген нормалармен келісемін және өзімнің кәсіби қызметімде Кодектің талаптарын сақтауга және оларды басшылыққа алуға міндеттенемін.

Кодектің ережелерін бұзғаны үшін жеке жауапкершілікті өз мойныма аламын, сондай-ақ оны толық көлемде орындауға міндеттенемін.

Қызметкердің қолы _____

Күні _____